Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ ese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 172. Braşovŭ, Mercurĭ 2 (14) Augustŭ 1889.

Braşovŭ, 1 Augustŭ.

Când cu ocasiunea desbaterilorŭ asupra nouei legĭ militare în dieta unguréscă, unŭ deputatŭ ungurŭ, venindŭ vorba despre naţionalităţĭ că şi ele vorŭ cere depunerea esamenelorŭ de oficerŭ în limba lorŭ maternă, precum pretindŭ Ungurii, a datŭ espresiune urei sale în contra naţionalităţilorŭ nemaghiare pronunţândŭ cuvintele: „n'arŭ fi mai fostŭ!“

Intocmai ca Ungurii, cărora nu le place sĕ auḑă de numele naţionalităţilor nemaghiare, Grecii arŭ dori sĕ nu esiste altŭ elementŭ în Turcia europénă decâtŭ numai elementulŭ grecŭ; ér când e vorba de elementulŭ românŭ, care e numerosŭ în Macedonia, Epirŭ, Tesalia şi se întinde până în Peloponesŭ, décă arŭ avé putere pe câtŭ de mare le este ura în contra lui, l'ar stêrpi de pe faţa pămêntului.

In „Revue de l'Orient“, care de altmintrelea ca orĭ-ce fóiă ungu-romană numai simpatii pentru Românĭ nu a doveditŭ, cetimŭ adese-orĭ dărĭ de sémă despre lupta dintre elementulŭ grecŭ şi celŭ românŭ din Macedonia, Epirŭ şi Tesalia. Svêrcolirile şi uneltirile Grecilorŭ în contra elementului român din Turcia europénă aruncă o tristă umbră asupra descendenţilorŭ civilisaţilorŭ elinĭ, carĭ se pare că nu înţelegŭ a avé altă misiune în lumea asta, decâtŭ a prigoni prin cele mai imorale şi mai neruşinate mijlóce poporaţiunea negrecéscă dintr'unŭ statŭ, care nu e grecescŭ.

Cea mai nouă corespondenţă ce o găsimŭ în fóia amintită ne arată cum uneltescŭ dascălii grecĭ pentru grecisarea copiilorŭ Românilorŭ, carĭ au nenorocirea sĕ mérgă la şcóla grecéscă. La sfêrşitulŭ lecţiunilorŭ, dascălulŭ orĭ dăscăliţa au totdéuna grija de a desmênta pe copii românĭ sĕ nu vorbéscă românesce nicĭ între ei, nicĭ în familiă, şi când copii le spunŭ, că mamele lorŭ nu înţeleg nicĭ o vorbă grecéscă, dascălii le rĕspundŭ, că trebue sĕ se servéscă de limba grecéscă cu orĭ-ce preţŭ!

Cetindŭ acestea, cine nu se gândesce la şcólele ungurescĭ, unde de nevoiă mergŭ şi copii românĭ, fără sĕ auḑă o singură vorbă românéscă în ele, şi unde suntŭ opriţĭ a vorbi românesce, luându-li-se în nume de rĕu şi de dascălŭ şi de inspectorii şcolarĭ când grăescŭ românesce! Cine nu se gândesce la cele ce se scriu prin foile ungurescĭ, pretinḑêndu-se sĕ vorbéscă copii românĭ unguresce şi acasă cu părinţii lorŭ! Şi câţĭ dascălĭ ungurĭ vorŭ fi, carĭ sĕ nu le impună copiilorŭ nemaghiarĭ acestŭ lucru!

Dér după cum Românulŭ de aci nu se înstrăinéză de limba sa măcarŭ de s'ar face prafŭ şi fărîme duşmanii lui, totŭ aşa Românulŭ din Turcia europénă cu atâta sfinţeniă ţine la limba şi naţionalitatea sa, încâtŭ fata română nicĭ pentru tótă lumea n'ar consimţi sĕ se mărite după unŭ Grecŭ, după prigonitorulŭ némului ei. Casurile de asemenea măritişurĭ suntŭ fórte rarĭ şi o fată, care a comisŭ acestŭ pĕcatŭ, eurgisită de întréga familiă şi de conaţionalii ei, precum urgisitŭ e acelŭ Românŭ, care ar vorbi grecesce cu conaţionalii sĕi orĭ cu familia sa.

Potŭ fi óre arme mai puternice pentru ca Românulŭ sĕ se apere în contra atacurilorŭ îndreptate cu atâta înverşunare în contra limbei şi naţionalităţii sale, decâtŭ ca sĕ grăésca orĭ unde numai românesce şi sĕ evite legăturĭ de înrudire cu duşmanii némului sĕu şi peste totŭ cu străinii de limba şi naţionalitatea sa?

Aşa a putŭtŭ Românulŭ macedoneanŭ, epiriotŭ şi tesalianŭ sĕ rĕmână Românŭ până în ḑiua de aḑĭ, când deşteptarea naţională a ajunsŭ a fi aşa de puternică, încâtŭ şcólele românescĭ se sporescŭ vĕḑêndŭ cu ochii şi limba grecéscă rêndŭ pe rêndŭ se scóte din bisericele române, înlocuindu-se cu limba naţională, cu limba românéscă.

Ca şi în Turcia europénă uneltirile Grecilorŭ, totŭ astfelŭ aci la noi uneltirile ungurescĭ în contra limbii şi naţionalităţii române vorŭ fi spulberate de iubirea sfântă şi nemărginită ce o are Românulŭ către graiulŭ şi naţionalitatea sa.

DIN AFARĂ.

Procesulŭ generalului Boulanger.

Asupra primei ḑile, în care s'a judecatŭ procesulŭ generalului, ḑiarele publică următórele detalii:

Senatorii veniseră toţĭ îmbrăcaţĭ în fracŭ şi cu legătură albă la gâtŭ. Cei din partida dréptă nu veniră în haine sĕrbătorescĭ. In palatŭ nu putéu sĕ intre, decâtŭ cei ce aveau biletŭ. Poliţia circula mereu pentru mănţinerea ordinei. Tribunele şi galeriile erau înţesate de lume. Aprópe de scaunulŭ presidenţialŭ era aşeḑată masa, la care ocupă locŭ procurorulŭ generalŭ, asistatŭ de alţĭ procurorĭ. Pe masa preşedintelui erau o grămadă de hârtii.

Idtrândŭ în sală presidentulŭ Leroyer, se făcu apelulŭ nominalŭ. După îndeplinirea şi a altorŭ formalităţĭ, i-s'a datŭ cuvêntulŭ procurorului generalŭ, d-lui Beaurepaire. Elŭ vorbesce clarŭ, cu unŭ tonŭ destulŭ de plăcutŭ, dér în demonstrarea faptelorŭ numai arare-orĭ s'a putŭtŭ ridica până la figurĭ de oratorŭ puternicŭ. La începutŭ şi cei din drépta ascultau cu atenţiune, mai târḑiu însĕ începură a'lŭ întrerupe. Republicanii protestau şi trebuia o energiă rară din partea presidentului, pentru ca incidentele sĕ nu degenereze în scandalŭ.

Când procurorulŭ ḑise: „d. Boulanger n'ar trebui sĕ se plângă de martorĭ mincinoşĭ, elŭ ar fi trebuitŭ sĕ vină aicĭ, ca sĕ-şĭ pună martorii sĕi faţă 'n faţă cu ai noştri. Nu vorbesce procurorulŭ generalŭ acum, vorbescŭ actele aduse .... Acusămŭ pe Boulanger, că a voitŭ sĕ se facă dictatorŭ. Ambiţia lui nicĭ-odată nu a avutŭ marginĭ, se dovedesce asta cu documente. Ca inspectorŭ generalŭ alŭ infanteriei s'a folositŭ de diferiţĭ agenţĭ, dintre carĭ d. Buret, de care aḑĭ se lapĕdă. Dér suntemŭ în posiţiă sĕ-i reîmprospĕtămŭ în memoriă ceva, sĕ-i spunemŭ, că Buret a ḑisŭ: „Am fost recomandatŭ d-lui Boulanger de generalul Thibaudin“ — se nasce unŭ incidentŭ: cei din drépta vociferéză. D. Lareinty întrerupe ḑicêndŭ: „Este amiculŭ d-tale.“ Preşedintele: „Mĕ rogŭ, nu întrerupe. Nu uitaţĭ că sunteţĭ judecătorĭ.“

Procurorulŭ arată apoi scrisorile, ce Buret le posede dela generalulŭ şi demonstréză prietenia dintre acusatŭ şi martorŭ, ce intimă era şi ce scopurĭ ascunse urmăria generalulŭ Boulanger. In Tunis ei trăiau ca în familiă şi generalulŭ voia a lua rolŭ de vice-rege. Intre alte agente anume, ce avea aicĭ, era şi d-na Pourpe, care fusese condamnată şi pe care la Parisŭ generalulŭ a visitat'o chiar în temniţă. Mai avea ca agentŭ şi p'unŭ anume Foucand, a cărui amantă d'asemenea fusese condamnată pentru comerţŭ clandestinŭ. Cu ómenĭ de felulŭ acesta se întovărĕşia acusatulŭ, pentru a'şĭ ajunge scopurile sale ilicite. Acestŭ Foucand este individulŭ, care mai ḑilele trecute a datŭ o chitanţă la lumină prin foile boulangiste, în care arată, că a primitŭ dela generalulŭ 36,000 de francĭ pentru misiunĭ patriotice (?), dér unde nu se iscălise, ci puse numele de Monion, pe care nimenĭ nu'lŭ cunósce. Acum se descopere, cá şi chitanţa nu elŭ a scris'o, ci amanta sa, femeia eşită din puşcăriă.

Procurorulŭ insistă apoi asupra modului, cum generalulŭ prin portretele sale şi biografiile, ce insera prin ḑiare plătite şi broşurĭ, căuta a'şĭ face popularitate, acum s'a făcutŭ conspiraţiă contra Republicei, ce rolŭ au jucatŭ alăturea cu el d. Rochefort şi Dillon şi termină ḑicêndŭ: „Acum, că cunóscemŭ cine şi ce felŭ de ómenĭ suntŭ actorii, vomŭ procede la esaminarea piesei lorŭ.“

Visita monarchului nostru şi foile germane.

Cu multă căldură salută foile germane visita monarchului austro-ungarŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Cultulŭ şi miturile lui Apollo la Elenĭ.

(Urmare şi fine.)

După miturĭ, *Apollo* fù făcutŭ de Joe fără voia lui păstorŭ pe pămêntŭ. Suntŭ două miturĭ. După unulŭ elŭ a fostŭ silitŭ de Joe, ca împreună cu Poseidonŭ sĕ servéscă timpŭ de unŭ anŭ regelui Laomedon alŭ Troiei. Aci *Apollo* păzì ciredile de boi ale regelui pe cóstele muntelui Ida. In urmă Laomedon nu voì sĕ le plătéscă, ba, fiindcă nu voiră sĕ se depărteze de bună voiă, voì sĕ le taie urechile, ba lui *Apollo* voì sĕ'i lege mânile şi picióreie şi aşa sĕ'lŭ vêndă ca sclavŭ în o insulă depărtată. Tradiţia de mai târḑiu adauge, că ambii ḑei îşĭ rĕsbunară, trimiţêndŭ unŭ monstru de mare şi o ciumă peste ţéră.

Alŭ doilea mitŭ dă o soluţiune hotărîtă. Ḑeulŭ, deşi în luptă cu titanii, fù pe partea lui Joe şi'i aduse marĭ servicii, elŭ fù esilatŭ de Joe de pe Olimpŭ, fiind-că în acéstă luptă omorî cu săgeţile sale şi câţĭva Ciclopĭ, faurii lui Joe, carĭ îi făceau săgeţĭ. In timpulŭ acestui esilŭ elŭ trebuì sĕ servéscă regelui Admetos dela Pherae din Tesalia ca sclavŭ. După tradiţiă *Apollo* păzì, până trecu timpulŭ pedepsei, oile lui Admetos, după Iliada iepele acestuia.

Câtŭ durà acestŭ serviciu şi *Apollo* nu mai fù la înălţimea obicĭnuită, arăta înclinărĭ mai multŭ séu mai puţinŭ identice cu ale unui muritorŭ. Aşa se povestesce, că avù o céртă cu Pan, care susţinea, că flauta e instrumentŭ mai bunŭ decâtŭ lira. Regele Midas din Lidia, înaintea căruia fù adusă cérta ca sĕ o împace, decidêndŭ în favorulŭ lui Pan, fù pedepsitŭ de *Apollo*, ca sĕ pórte urechĭ de măgarŭ.

Asemenea pe Marsias, care se lăuda, că elŭ întrece pe *Apollo* în arta cântării cu flauta, puse sĕ'lŭ omóre în modŭ crudŭ. Niobei, care se ridicà în sentimentulŭ sĕu maternŭ mai presusŭ de Latona, *Apollo* dimpreună cu Artemis îi săgetà până la celŭ din urmă pe toţĭ copiiĭ, ér mama lorŭ fù prefăcută în stanŭ de pétră.

Precum *Apollo* însuşĭ trebuì sĕ se espieze, aşa se făcù de aci încolo espiatorulŭ crimelorŭ. In tóte religiunile era ideea, că unŭ omŭ, comiţêndŭ o crimă, se póte curăţì prin ajutorulŭ unui ḑeu. La Grecĭ acesta era *Apollo*, în alŭ cărui cultŭ purificaţiunea şi espiarea se vede a fi jucatŭ unŭ rolŭ însemnatŭ, după cum se vede din sĕrbătorile delfice şi stepterice, unde însuşĭ *Apollo* se espiéză de unŭ omorŭ (alŭ Draconului). Loculŭ celŭ mai însemnatŭ pentru acésta era Delphi cu oraculŭ sĕu, după cum se lămuresce şi din legenda lui Oreste, în care *Apollo* apare ca conducĕtorŭ alŭ rĕsbunării şi totodată şi ca espiatorŭ. Epitetele ca atare erau *σωτὴρ* şi *καϑάρσιος*, după cum îlŭ arétă şi Eschilŭ în „Eumenidele“. Altŭ epitetŭ era *ἰατρόμαντις*, adecă mediculŭ sufletelorŭ, care posede totodată darulŭ profeţiei şi alŭ vindecării.

Acestŭ darŭ alŭ vindecării, atribuitŭ lui *Apollo*, se póte esplica pe două căi. După una, elŭ e sórele, care ajută crescerea plantelorŭ, carĭ serviau de lécurĭ ómenilorŭ bolnavĭ; după ceealaltă este oraculŭ, care dă sfaturĭ în casurĭ de bóle atâtŭ spirituale, câtŭ şi corporale. Aşa déră elŭ era ḑeulŭ medicamentelorŭ şi ca atare se numia Paeon. Cu privire la acésta i-se atribue unŭ fiu Asclepios, la Romanĭ Aesculapius, ca ḑeu alŭ sciinţei de a vindeca. Hessiod şi ceilalţĭ autorĭ povestescŭ, că Asclepios era fiulŭ lui *Apollo* şi alŭ Coronisei, fiica lui Lapithos din Tesalia. Nascerea lui e miraculósă. *Apollo* omorî pe mamă-sa pentru necredinţa ei şi, pre când corpulŭ ei se mistuia de flacărĭ, elŭ scăpà copilulŭ din corpulŭ ce ardea şi-lŭ dădù centaurului celui albŭ Cheiron, ca se-lŭ créscă. Acesta-lŭ instruì pe muntele Pelion în arta vindecării şi a vĕnătórei. In prima profesiune ajunsese la atâta măestriă, încâtŭ nu numai că vindeca bolnavĭ, ci chiar pe mulţĭ morţĭ îi readucea la viéţă şi'i scotea din iadŭ, cum făcù acésta cu Lycurgos, Hyppolytos, Capaneus şi Orionŭ, până când Hades, cuprinsŭ de grije, că acestŭ medicŭ îi pustiesce imperiulŭ, reclamà la Joe. Joe numai decâtŭ, cugetândŭ că ómenii, avêndŭ unŭ aşa ajutorŭ estraordinarŭ, vorŭ despreţui favorurile celoralţĭ ḑei, îlŭ lovì cu fulgerulŭ ca pe unŭ criminalŭ.

Lui îi erau zidite o mulţime de

în Berlinŭ. „Post“ dice, că printr'ênsa se întăresce solemnelŭ alianța încheiată înainte cu 10 anĭ (la 1879). Acestŭ resultatŭ prețiosŭ e în mare gradŭ meritulŭ împĕratului-rege Franciscŭ Iosifŭ. „Berliner Tagblatt“ provócă pe Berlinesĭ a dovedi simpatiile lorŭ cătră împĕratulŭ-rege printr'o spontană decorare a stradelorŭ lorŭ.

„Berliner Börsen-Courier“ dice: „Germania, Austro-Ungaria și Italia s'au îndatoratŭ prin tractate de a fi tarĭ și sĕ dedice tăria lorŭ pentru ajungerea scopului comunŭ. Călĕtoria împĕratului Wilhelm în Anglia a adusŭ cu sine o apropiare, deși nu o alianță formală, și de acéstă putere, prin care s'a micșoratŭ posibilitatea unorŭ neînțelegerĭ și a unui conflictŭ. Impĕratulŭ germanŭ póte comunica óspelui sĕu Francisŭ Iosifŭ acéstă veste bună“.

SCIRILE DILEI.

Procesulŭ contra generalului Doda Foile ungurescĭ ne spunŭ, că generalulŭ Traianŭ Doda ar fi adresatŭ ministrului ungurescŭ de jusițiă o petițiă de „grațiare“, rugându-lŭ sĕ anuleze sentința curții cu jurațĭ din Aradŭ, care l'a condamnatŭ la închisóre în lipsă.

Scirea acésta a foilorŭ ungurescĭ nise pare tendențiósă.

***

Cum resplătescŭ cei dela putere serviciile Românilorŭ meritațĭ și integri, o dovedesce și următórea scrisóre, ce-o primimŭ din Sĕlagiu și care este de următorulŭ cuprinsŭ: „D-le Redactorŭ! „Astădĭ amŭ primitŭ deprimătórea scire, că pisma și rĕutatea inimicilorŭ neamului nostru a isbutitŭ a isgoni pe d-lŭ *Gavrilŭ Trifu*, profesorŭ la preparandia din Zelău, bărbatŭ cu merite și de toțĭ stimatŭ, din mijloculŭ iubițilorŭ sĕi, din fruntea reuniunei învĕțătorilorŭ sĕlăgenĭ, alŭ cărorŭ sufletŭ și capŭ conducĕtorŭ era, dispunêndu-lŭ, ei sciu din ce motive, la Szabadka. Și acésta o facŭ atuncĭ, când după crușarea denarilorŭ a unui oficiu împlinitŭ cu cea mai mare consciențiositate neîntreruptŭ în decursŭ de 18 anĭ, i-a succesŭ a'șĭ câștiga o vătruță, o mică podinuță, în care se-șĭ scutéscă acușĭ bĕtrânețele sale, după o viéță petrecută în muncă neobosită pentru binele patriei. Intru adevĕrŭ, caracteristică rĕs plată, pentru că în decursŭ de aprópe două decimĭ lĭ-a datŭ atâțĭ învĕțătorĭ abilĭ și cvalificațĭ pentru luminarea poporului lorŭ!“

Strămutarea vrednicului profesorŭ Trifu la Szabadka (Teresiopolŭ), unde nu mai póte venì în atingere cu Românii, ne face impresiunea, că este prigonitŭ din causa viului interesŭ, ce l'a manifestatŭ pentru înflorirea reuniunei învĕțătorilorŭ românĭ sĕlăgenĭ, pe care o conducea cu multŭ zelŭ și cu multă cunoscință. In locŭ sĕ fiă lăudatŭ și premiatŭ, pentru că, pe lângă împlinirea consciențiósă a datoriei sale ca profesorŭ la preparandia ungurésca, a sciutŭ sĕ fiă folositorŭ și instrucțiunei conaționalilorŭ sĕi, guvernulŭ îlŭ strămută ca de pedépsă la Szabadka. Așa se resplătéscŭ meritele cetățenilorŭ harnicĭ și devotațĭ binelui publicŭ sub „liberala“ ocârmuire ungurésca. Nerecunoscința nu numai că este cea mai odiósă și urîtă plantă, dér veninulŭ ei róde chiar la rădĕcina statelorŭ!

***

Nouă cale ferată. Ministrulŭ ungurescŭ de comerțŭ a încunosciințatŭ municipiulŭ Ciucului, că s'a datŭ contelui Gabor Bethlen și cointeresațilorŭ concesiune, de a face lucrările pregătitóre pentru construirea unei căi ferate dela Reghinŭ prin pasulŭ Tulgheșŭ până la granița română.

***

Jupuiela din Alba-Iulia. Comanda militară a datŭ ordinŭ strictŭ, ca nicĭ unŭ oficerŭ din garnisóna Albei-Iulia sĕ nu cerceteze hotelulŭ „Hungaria“ și nicĭ musicei militare nu-i este ertatŭ a cânta în acelŭ hotelŭ timpŭ de unŭ anŭ de dile. In legătură cu acéstă scire, amintimŭ, că hotelierulŭ cu pricina Weisz e bine cunoscutŭ și membrilorŭ „Associațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ“, carĭ au fostŭ la adunarea generală din Alba-Iulia. Au plătitŭ atuncĭ litrulŭ de vinŭ acru ca oțetulŭ cu 80 cr., unŭ capŭ de purcelŭ, care stătuse deja două dile, cu 75 cr., o salată cu 35 cr., ér o bucată de pâne câtŭ o dutcă cu 4 cr.!

***

Bătaiă. Alaltăerĭ dimineța s'a întêmplatŭ în cârciuma dela Bârsă o bătaiă strașnică între lucrătorii boemĭ din fabrica de zaharŭ și între birjarii ungurĭ. Unŭ birjarŭ a fostŭ adusŭ la Brașovŭ cu unŭ piciorŭ frântŭ și cu mai multe rănĭ grele.

***

A pățit'o Budapesta. In Budapesta s'au constituitŭ o mână de „patrioțĭ“ într'un fel de societate de conmesenĭ numită „Kossuth“, care, precum spune jidovesculŭ „Pester Lloyd“, a hotărîtŭ, ca cu începutulŭ anului școlarŭ viitorŭ sĕ plătéscă taxa școlară pentru trei elevĭ de „limbă străină“ din școla elementară și sĕ i provédă și cu mijlócele de învĕțămêntŭ necesare. Ei, nu-i așa, că a pățit'o Budapesta? Nicĭ nu va trece încă o miiă de anĭ și ai s'o vedĭ „maghiară“.

***

Unŭ sĕlbaticŭ condamnatŭ. Nu de multŭ fù trasŭ înaintea tribunalului din Clușiu unŭ visitiu, care, în furia sa nemărginită, i-a ruptŭ limba calului stăpânului sĕu. Tribunalulŭ l'a condamnatŭ la două lunĭ temniță.

***

Petrecere de veră în Turda. Inteligența română din Turda și jurŭ învită cu tótă onórea la petrecerea de veră, ce se va arangia Marțĭ în 27 *Augustŭ* st. n. a. c. în sala casinei din Turda. Venitulŭ e destinatŭ în favorulŭ „Societății de lectură a femeilorŭ române din Turda și jurŭ“. Prețulŭ întrărei: De persónă 1 fl., de familiă până la 3 persóne 2 fl., peste 3 persóne de fiă-care câte 1 fl. In decursulŭ pausei se vorŭ juca jocurile naționale „Călușerulŭ și Bătuta“. Inceputulŭ la 7 óre p. m. Suprasolvirĭ se primescŭ cu mulțămită și se vorŭ chita pe cale diaristică. NB.: Provederea cu victualii e concredută unui hotelierŭ din locŭ. — Toțĭ acei domnĭ, carĭ din întêmplare nu au primitŭ învitare separată, sĕ binevoiéscă a-o considera pe acésta de atare. Turda, 8 Augustŭ 1889. Pentru comitetulŭ arangiatorŭ: Iuliu C. Vlăduțiu, președinte. Vasiliu R. Ramonțai, secretariu. D-na Victoria Mesaroșŭ, casieră. Petru Maiorŭ, controlorŭ.

***

De-ale espoșițiunei din Parisŭ. Se dice, că comitetulŭ espoșițiunei române din Parisŭ are intențiunea de a trimite pe socotéla sa, pentru a ședé 15 dile la Parisŭ totŭ pe socotéla sa, unŭ numĕrŭ de 40 profesorĭ, tipografĭ, meșteșugarĭ, institutorĭ etc.

***

Emigrarea Evreilorŭ din Iașĭ. Diarele din România ne spunŭ, că în fiă-care sĕptĕmână emigréză din orașulŭ Iași în America, la New-York, câte 3—4 familii evreescĭ. Cea mai mare parte din biletele de drumŭ suntŭ trimise de familiile emigrate încă din anulŭ trecutŭ.

Vorba e, că, emigréză în adevĕrŭ la America orĭ, părăsindŭ Moldova, intră pe altă parte în Muntenia? Și luatu-s'au mĕsurĭ, ca nu cumva, în vreme ce emigréză 3—4 familii, sĕ se scurgă în România 13—14 familii evreescĭ de prin Rusia și Galiția?

***

Vinurile române la Parisŭ. In urma succesului obținutŭ de vinurile române pe piețele din Parisŭ și la espoșițiunea universală, o companiă francesă are intențiunea, de a merge în România, pentru a cumpĕra cantitățĭ enorme de vinurĭ din viile dela Drăgășanĭ.

***

Coloman de Bedekovich, ministrulŭ croatŭ, a rĕposatŭ Sâmbătă în Hinterbrühl, lângă Viena, în urma unei paralisii de inimă. Elŭ s'a născutŭ la 1818 și a fostŭ după încheierea pactului ungaro-croatŭ, la 1868, celŭ dintâiu ministru croato-slavonŭ-dalmatŭ în guvernulŭ ungurescŭ.

Curiosități Kossuthiste.

Intr'o foiă din Pesta publică unŭ d-nŭ Vilhelm Karczag unele stranii și caracteristice incidente dela escursiunea de deunădĭ la Turinŭ—Parisŭ a celorŭ 800 de Ungurĭ. Étă ce scrie:

„Faptulŭ, că birtașulŭ din Turinŭ a presentatŭ întreprindĕtorului escursiunei Dolmai o socotélă asupra obiectelorŭ luate de escursioniștĭ cu ei, se înfățișéză astfelŭ, ca și cum după banchetulŭ lui Kossuth s'ar fi comisŭ *jafŭ și furtŭ.* In realitate însĕ, de sigurŭ fiăcare a făcutŭ astfelŭ ca mine, și păharulŭ luatŭ l'am plătitŭ cu doi francĭ chelnĕrului. Totŭ așa faptulŭ, că la serata lui Munkácsy în Parisŭ unii au luatŭ cu ei o flóre orĭ unŭ penelŭ ca amintire, se înfățișéză astfelŭ, ca și cum arŭ fi dusŭ cu ei și *lingurĭ de argintŭ.* Dér asta-i orĭ o glumă rea, orĭ o esagerare a ómenilorŭ nepatrioticĭ, rĕutăcioșĭ“.

Despre prândulŭ festivŭ alŭ lui Kossuth în Turinŭ istorisesce, că în cursulŭ vorbirei lui Kossuth unii au trebuitŭ sĕ fiă făcuțĭ atențĭ prin șuerăturĭ celŭ puținŭ de douĕdecĭ de orĭ, ca sĕ nu lărmuiéscă și mai alesŭ sĕ nu sune farfuriile. După prândulŭ festivŭ se îmbuldiră *mulțĭ bețĭ* împrejurulŭ lui Kossuth și a trebuitŭ sĕ se facă unŭ cercŭ, ca sĕ-lŭ ocrotéscă de împingerĭ încóce și 'ncolo. *Unulŭ dintre cei bețĭ* strigă suspinândŭ: „Am fostŭ prisonerŭ în Iosefstadt. Atuncĭ te-am blăstĕmatŭ, dér acum îțĭ binecuvintezŭ fiăcare pasŭ. Lasă-mĕ numai odată sĕ te sărutŭ, d-le guvernatorŭ, și apoi vreu sĕ mĕ îmormêntezŭ aci.“

La prândulŭ festivŭ alŭ orașului Parisŭ *s'au bĕutŭ*, în locŭ de cele 800 sticle ce stau la disposițiă, cam *1500 de sticle de șampaniă.* In opera comică la representațiunea festivă bĕură doi domnĭ după actulŭ alŭ doilea alŭ operei „Esclarmonde“ limonadă și unŭ paharŭ de șampaniă în bufetŭ. Ei voiră sĕ plătéscă, dér nu li s'au primitŭ banii. Maghiarii au fostŭ în acéstă séră și în bufetŭ óspeții Francesilorŭ și tóte li s'au servitŭ gratuitŭ. Abia trecură cincĭ minute și acestŭ secretŭ se lățì. Mulțĭ, fórte mulțĭ alergară în bufetŭ și se născù acolo o mare îmbuldélă, așa că în sala spectatorilorŭ multe locurĭ rĕmaseră deșerte.

Astfelŭ istorisesce cu indiscrețiune unŭ membru alŭ societății maghiare, care a mersŭ la Turinŭ și Parisŭ, lucrurĭ vĕdute de elŭ însușĭ, ce arŭ fi pututŭ rĕmâne tăinuite. Dealtmintrelea „frumóse“ lucrurĭ s'au petrecutŭ!

Cetățenii ungarĭ în România.

Ministrulŭ de interne contele Geza Teleky a adresatŭ tuturorŭ jurisdicțiunilorŭ următórea ordinațiune circulară:

„In urma unei încunosciințărĭ ce mi-a venitŭ dela ministrulŭ c. r. de esterne, toțĭ străinii, carĭ petrecŭ în Bucurescĭ, décă nu se potŭ legitima cum se cuvine orĭ n'au îndestulitóre mijlóce de subsistență, se isgonescŭ afară din țéră și se trimitŭ sub escortă în patria lorŭ. Deórece acéstă mĕsură atinge interesele numeroșilorŭ supușĭ ungarĭ, s'a stabilitŭ între ambasada austro-ungară c. r. din Bucurescĭ și între autoritatea polițienéscă de acolo o învoiélă, în înțelesulŭ căreia toțĭ aceia, carĭ nu posedŭ legitimațiunĭ de călĕtoriă, dér a cărorŭ cetățeniă ungară se póte presupune, sĕ fiă dușĭ la agenția austro-ungară, unde li-se dă unŭ certificatŭ provisoriu de ședere în Bucurescĭ, valabilŭ până în acelŭ timpŭ, când va fi cunoscutŭ resultatulŭ corespondenței purtate cu autoritățile din patriă. In casŭ când tractările în astă privință arŭ avé ca resultatŭ, că autoritatea competentă din patriă refusă a da legitimarea de călĕtoriă din vr'unŭ motivŭ óre-care, respectivulŭ se escorteză până la graniță. Jurisdicțiunea se încunosciințéză despre acésta cu adausulŭ, de a lua disposițiunĭ corĕspundĕtóre, ca corespondențele ce arŭ sosì dela agenția austro-ungară

---

temple. In aceste temple veniau bolnavii de se rugau deului, care le trimitea tămăduire. Bolnavii însănĕtoșațĭ atêrnau de o columnă a templului o tablă cerată cu indicațiunea bólei, pe care deulŭ a vindecat'o. Celŭ mai mare și mai strălucitŭ sanctuarŭ era la Epidauros. Epitetele aci aparținĕtóre suntŭ: *Οὔλιος, 'Ακέσιος, 'Ακεσιόδυνος, Προστάτης, 'Ιστής νόσων, Παιὰν (Παιών)* și altele.

In fine ultimulŭ rolŭ alŭ lui *Apollo* este acela ce-lŭ jócă ca idealulŭ juneței bărbătescĭ.

Intocmai precum sórele vecĭnicŭ apare tînĕrŭ și puternicŭ pe cerŭ, așa avea și Apollo tinerețe, putere și viéță vecĭnică, de aceea fù primitŭ de prototipulŭ și patronulŭ junețeі bărbătescĭ. Cu deosebire era lățită adorațiunea sa ca *κουροτρόφος*, căruia-i era consacrată prima tunsĕtură a pĕrului capului și ca directorulŭ gimnasiilorŭ, alŭ palatelorŭ (lângă Hermes și Heracle). Astfelŭ se esplică o seriă de sĕrbătorĭ apolinice în acestŭ sensŭ ca: *Gymnopediile* în Sparta, *Theoxeniile* în Pellene, *Actia* și *Pithiile* la Delphi.

Ca o completare la cele spuse până acuma mai putemŭ aminti ceva referitorŭ la caracterulŭ sĕu ca individŭ. Elŭ rĕmase pentru totdéuna neînsuratŭ, dér cu tóte acestea nu fù lipsitŭ de urmașĭ. După spusele mitologilorŭ, *Apollo* întrà în relațiunĭ amoróse cu deițele și cu frumósele fiice pămêntescĭ, cu carĭ dete nascere la o mulțime de copii. Miturile spunŭ, că *Apollo* a datŭ Diaphobei, ficei lui Glavkos, o viéță mai lungă de 1000 de anĭ și darulŭ profeției. In o peșteră la Cumae, în ținutulŭ Campaniei din Italia, trăia acéstă profetésă cunoscută sub numele de „Cumica Sybylla“. Dela ea suntŭ și cele 3 cărțĭ, pe carĭ le cumpĕrà Tarquiniu Superbu, și carĭ, din causă că conțineau predicerĭ sigure despre sórtea statului romanŭ, fură păstrate cu atâta îngrijire până pe timpulŭ lui Sulla, când fură nimicite prin unŭ incendiu. Cu Coronis, după cum am mai spusŭ, dete nascere lui Asclepios; cu Creusa lui Ion, dela care se tragŭ Ionienii, ér dela frații vitregĭ ai acestuia: Doros, Eolus, Acheus, se tragŭ Dorienii, Eolienii și Acheenii. Cu Calliope dete nascere lui Orpheu și Hymen; cu Thalia preoțilorŭ Cibelei, Coribanțilorŭ. Unŭ mitŭ ne spune, că *Apollo* avù relațiunĭ amoróse și cu o nimfă Daphne, fiica unui deu de rîu. Acésta neîmpărtĕșindŭ amorulŭ lui *Apollo*, fù urmărită de elŭ, și când era sĕ o prindă, Joe la rugămintele ei o prefăcù în Daphin și de atuncĭ acestŭ arborŭ îi rĕmase sfântŭ. Max-Müller e de părere, că cuvêntulŭ *„Daphne“* e samscritulŭ *dahana*, din trupina *dah*: a arde, și este unŭ nume alŭ aurorei ardĕtóre. Daphne va fi dér juna și frumósa auroră, care fuge dinaintea sórelui, care móre, îndată ce sórele o îmbrățișéză cu strălucitórele sale rade. La Grecĭ însĕ produse semnificațiunea primitivă și devenì numele laurului emblema profeției lui *Apollo* la Delphi. O esplicare însĕ póte avé și mitulŭ cu nimfa Daphne, și adecă: In acelŭ modŭ, cum fluerulŭ lui Pan a devenitŭ o nimfă iubită de deu, totŭ asemenea atributulŭ *Δάφνη*, favoritŭ lui *Apollo*, a pututŭ sĕ devină o nimfă pentru elŭ.

---

din Bucurescĭ în afacerea astorfelŭ de individĭ sĕ se resolve în timpulŭ celŭ mai scurtŭ posibilŭ. — In fine dorescŭ a atrage atențiunea jurisdicțiunilorŭ asupra împrejurărei, că între indivizii ce suntŭ a se isgoni se potŭ afla numeroșĭ fugarĭ militarĭ și alțĭ făcĕtorĭ de rele, în contra cărora e a se introduce procedura legală“.

Procesulŭ de pressă alŭ „Luminătoriului“.

Discursulŭ apĕrătorului **Coriolanŭ Brediceanŭ,** *advocatŭ în Lugoșiu.*

(Urmare.)

Dér sĕ continuămŭ. Pasagiulŭ alŭ treilea din articululŭ întâiu sună astfeliu: „Și cum stămŭ cu bunăvoința? Cu multŭ mai rĕu, decâtŭ cum stămŭ cu pacea! Bunăvoința pare-ni-se că a peritŭ de totŭ în reședințele celorŭ dela putere, făcêndŭ locŭ rĕinței! Când noi ceremŭ posibilitate și mijlóce pentru cultură, învĕțătură, limbă națională și drepturĭ naționale, — ni se impune maghiara; când noi *spunemŭ adevĕrulŭ*, — ne bagă în temnițe; când reclamămŭ drepturĭ naturale, când aderămŭ la legea scrisă, viă și în vigore, când pretindemŭ adevĕrată egalitate de dreptŭ, sinceră frățietate, ca sĕ ne putemŭ întrăma și noi în acéstă țéră și sĕ-i putemŭ fi spre ajutorŭ, — atuncĭ domnii și organele lorŭ ne insultă în publicŭ, ne batjocurescŭ, ne trimitŭ în alte țerĭ, ne tituléză de rĕi patrioțĭ, de agitatorĭ, de gravitatorĭ spre alte țerĭ, și tóte astea se facŭ fără nicĭ o sfiélă, fără nicĭ o témă! Nu este unŭ unicŭ casŭ în țéră, ca stăpânirea nóstră, ceea ce iau dela noi cu puterea esecutivă contribuțiunile țerii, sĕ fi trasŭ la rĕpundere pe astfeliu de calumniatorĭ fără obrazŭ!

„Nu e bunăvoință spre noi, — nu e, și pace d'a bună“

Cu gravaminele din aceste pasagie nu se învinovățesce națiunea maghiară, ci sistemulŭ stăpânirii. Séu dóră a învinovăți nu e dreptŭ, nu e datorință civică într'unŭ statŭ constituționalŭ? Séu dóră e pecatŭ în Ungaria a spune adevĕrulŭ, a spune ce te dóre, ce este nedreptŭ? Și póte fi óre în patria nóstră o curte cu jurațĭ, care ar fi în stare sĕ declare de vinovatŭ pe unŭ cetățénŭ liberŭ, pentru că acesta spune bărbătesce curatulŭ adevĕrŭ, fiă acela chiar și greșéla séu pĕcatulŭ guvernului? Sémțĕmêntulŭ meu constituționalŭ nu este în stare a crede, că așa ceva ar fi cu putință.

Și apoi gravaminele cuprinse în aceste rêndurĭ suntŭ unulŭ ca altulŭ prea cunoscute.

I. Dreptulŭ folosirii limbei, garantatŭ în legea pentru naționalitățĭ, este vătĕmatŭ. Durere, însĕ este faptă, că sub guvernulŭ de acum la fiăcare pasŭ, la fiăcare lege nouă, garanțiele avute încă se ștergŭ sistematice, așa încâtŭ se póte dice, că articululŭ de lege 44 din 1868 despre egala îndreptățire a naționalitățilorŭ se póte considera rĕsturnatŭ din fundamentele sale. Ce e dreptŭ, nicĭ acéstă lege nu îndestulesce postulatele egalei îndreptățirĭ, nicĭ ea nu dă naționalitățilorŭ vr'unŭ dreptŭ importantŭ, care ar asigura validitarea lorŭ politică și desvoltarea naționalitățilorŭ; — însĕ și cele puține din acea lege, prin carĭ ni-se recunósce esistența, în anulŭ 1868 și mai alesŭ legile aduse sub stăpânirea acestui guvernŭ conținŭ astfelŭ de dispozițiunĭ, prin carĭ statoririle din legea de naționalitățĭ se despóiă de tótă puterea și valórea lorŭ.

II. Apoi gravamenulŭ, că cultivarea națională a naționalitățilorŭ nu se sprijinesce, ci din contră tocmai se împedecă numai și numai pentru că e națională și nu maghiară, — durere, acestŭ gravamenŭ încă este adevĕratŭ.

Datorința statului este a înainta cultivarea fiăcărui cetățénŭ și cetățenii au dreptulŭ a îmbrățișa cultivarea lorŭ națională. Acésta nu mai sufere nicĭ o dispută.

Intrebŭ dér acum: esistă la noi măcar unŭ gimnasiu cu limba de propunere română, susținutŭ de statŭ? Nu esistă! Insĕ contribuțiunea aruncată asupra a trei milióne de Românĭ întră în cassa statului și din acela se susținŭ multe gimnasii maghiare; ar fi decĭ cu dreptŭ și cu lege a susține și o instituțiune culturală română.

Ecă déră cum stămŭ cu sprijinirea cultivării naționalitățilorŭ. Insĕ avemŭ dovedĭ și mai eclatante despre împedecarea nisuințelorŭ nóstre culturale. Pe lângă cunoscutele casurĭ mai vechĭ servéscă spre ilustrare următórea faptă nedisputabilă:

a) ministrulŭ de instrucțiune n'a permisŭ tinerimei române universitare din Clușiu înființarea unei reuniunĭ de lectură română, pentru că la universitate este „reuniunea maghiară“; decĭ după d-lŭ ministru de instrucțiune reg. pentru Românĭ este superflu a cultiva limba română, va fi bine a cultiva cea maghiară în loculŭ celei române;

b) unŭ altŭ casŭ, de totŭ nou, întêmplatŭ în apropierea nóstră: în Făget inteligența română a vrutŭ sĕ întemeieze o societate de lectură, în care scopŭ a decopiatŭ și a tradusŭ statutele esistentei casine maghiare și le-a înaintatŭ cu tótă cinstea on. ministeriu de interne reg. ung. — Porunca d-lui Baross sună astfeliu: „Nr. 26392—1889. Oficiului comitatului Carașŭ-Severinŭ. Proiectulŭ de statute și aclusele sale despre înființânda societate de lectură română din Făgetŭ, înaintate cu raportulŭ vicecomitelui din 22 Februarie a. c. nr. 5013, le retrimitŭ cu provocarea, ca oficiulŭ comitatensŭ sĕ încunosciințeze pe cei interesațĭ, că, *deóre-ce în Făgetŭ esistă o reuniune cu acelașŭ scopŭ, care corespunde în tóte privințele scopului statoritŭ în §-ulŭ 25 alŭ statutului alŭ acelei reuniunĭ, și astfelŭ relațiunile locale nicĭ nu pretindŭ înființarea reuniunei din cestiune*, decĭ n'amŭ aflatŭ cu putință a provedé cu clausula de vidimare proiectulŭ de statutŭ presentatŭ. (Se audŭ două „éljen“-urĭ din publicŭ. Președintele admoniéză publiculŭ a nu face nicĭ unŭ felŭ de manifestațiune, la din contră va dispune golirea salei de publicŭ.)

In era stăpânirii absolute sub guvernulŭ Bach, guvernulŭ absolutisticŭ de atuncĭ încă a procedatŭ astfelŭ față de Maghiarĭ, de reuniunile de lectură maghiare ș. a. și ce au disŭ Maghiarii? I-a durutŭ; au lamentatŭ. Au avutŭ tótă dreptatea. Și ce facem noi față de asemenea procederĭ vătĕmătóre de drepturĭ a stăpânitorilorŭ maghiarĭ? noi încă lamentămŭ, ne plângemŭ, căcĭ ne dóre, însĕ pentru aceea ni-se intentéză procesŭ, vreau sĕ ne osândéscă.

Facă-o, și noi încă vomŭ suferi pedépsa; însĕ de vină totŭ numai guvernulŭ, sistemulŭ de cârmuire este.

In pasagiulŭ alŭ treilea din articolulŭ întâiu se ridică gravamenŭ și asupra împedecării întrebuințării drepturilorŭ politice și asupra vătĕmării egalei îndreptățirĭ. Și cu totŭ dreptulŭ se plânge; căcĭ, décă vomŭ privi la parlamentŭ séu la orĭ-care terenŭ alŭ activității publice, orĭ-care nepreocupatŭ se va convinge, că drepturile politice ale naționalităților suntŭ paralisate și egala îndreptățire vătĕmată. Kossuth încă a declaratŭ în cea mai nouă vorbire a sa în Turinŭ, că pe lângă tótă progresarea patriei, lățirea nemulțămirii, nu mai sufere nicĭ o îndoiélă, căcĭ mai cu sémă în ținuturile nemaghiare cumpĕrarea voturilorŭ graséză fórte.

Numai singurŭ cu „principiulŭ“ egalității politice nu se póte nimenĭ îndestuli, ci tocmai pentru că în principiu se recunósce dreptulŭ, vremŭ sĕ ne și folosimŭ de acelŭ dreptŭ, și cu totŭ dreptulŭ ne plângemŭ, că suntemŭ eschișĭ dela practisarea drepturilorŭ, despre carĭ și d-lŭ procurorŭ afirmă că esistă. D-deu sĕ ferescă pururea pe Maghiarĭ d'o astfelŭ de egalitate, pe care sistemulŭ de guvernare d'acum o practiséză față de naționalitățĭ, căcĭ, décă unŭ guvernŭ mai târdiu va mĕsura Maghiarilorŭ egalitatea cu acea mĕsură, precum guvernulŭ d'acum mĕsură d. e. celorŭ trei milióne de Românĭ, atuncĭ cele dintâiu trei milióne de Maghiarĭ n'arŭ avé nicĭ unŭ ministru, nicĭ unŭ secretarŭ de statŭ, nicĭ unŭ deputatŭ, astfelŭ nicĭ o universitate, nicĭ unŭ gimnasiu de statŭ etc., precum în faptă n'au Românii sub sistemulŭ de guvernare actualŭ.

In acestŭ pasagiu alŭ treilea incriminatŭ alŭ articolului întâiu s'a accentuatŭ și motivulŭ, că de ce se cere sprijinirea cultivării naționale și esecutarea egalității; scriitorulŭ articolului dice: „ca și noi sĕ ne putemŭ întrăma în acéstă țéră, pentru ca sĕ-i fimŭ spre ajutorŭ“.

Acéstă intențiune, credŭ, este cinstită, corectă și patriotică. Éră décă scriitorulŭ articolului publică în articolŭ însușĭ pricinele gravaminelorŭ sale, intențiunea pretensiunilorŭ sale, în cuvinte limpedĭ și nerestâlmăcibile, atuncĭ procurorului de statŭ nu-i este iertatŭ a numi, a afirma, că acelea arŭ fi „tendințe de agitare pĕcătóse“.

Séu dóră on. d. procurorŭ vrea sĕ respingă ajutorulŭ oferitŭ? Óre astfelŭ sĕ esplicămŭ motivulŭ acusațiunei?

Noi nu vremŭ! pentru că politicii seriosĭ suntŭ în curatŭ cu aceea, că este datorință sfântă și patriotică, pe lângă tóte rătĕcirile, a lucra într'acolo, ca sémțĕmêntulŭ frățietății între Maghiarĭ și Românĭ sĕ învingă.

Referitorŭ la articululŭ primŭ, de Crăciunŭ, trebue sĕ accentuezŭ deosebit partea încheiătóre, căcĭ acolo se găsescŭ deducțiunile celorŭ desvoltate în articulŭ, precum și provocarea cătră poporulŭ românŭ, ca ce sĕ facă. Incheierea sună astfelŭ:

„Pentru noi însĕ avemŭ totŭ dreptulŭ că, chiar în peșteră aflându-ne, sĕ ne însuflețimŭ noi între noi și sĕ ne îndulcimŭ de adevĕrata pace și bună-voință! Și acésta recomandămŭ noi astădĭ, în preséra ajunului și Nascerii Domnului, Românilorŭ peste totŭ și fiă-cărui sufletŭ de Românŭ în parte“.

„Sĕ respectămŭ drepturile, sĕ purtămŭ contŭ de nĕcasurile și suferințele altora, sĕ-i sprijinimŭ și îndulcimŭ pe cei amărîțĭ, și pe acéstă cale menținemŭ pacea pe pămêntŭ, și sĕ cultivămŭ bunăvoința — între ómenĭ. Sĕ facemŭ așa, precum ne-au învĕțatŭ ângerii din cerŭ, ca sĕ eșimŭ când-va — din peșteră!“

Aceste cuvinte calme și consciențióse vorbescŭ de sine; ele descopĕrŭ pacĭnicile intențiunĭ ale scriitorului articulului. Elŭ sfătuesce și légă de inima Românilorŭ: pacea, bunăvoirea, lucrarea conformŭ învĕțăturilorŭ ângerescĭ. Décă și acésta este „agitațiune“, atuncĭ apoi on. d. procurorŭ de statŭ persecută cu acusațiunea sa și pe ângerii din ceriu; însĕ, precum nu póte pĕtrunde în acelŭ locŭ, în numele eternei dreptățĭ nicĭ pe pămêntŭ nu-șĭ va puté validita nemotivata sa acusare.

După acestea d'abia credŭ, că unŭ cetățénŭ câtŭ de câtŭ pĕtrunsŭ de sémțĕmêntulŭ libertății de pressă va fi în stare a pǎrtini părerea d-lui procurorŭ, că articululŭ „Nascerea Domnului“ ar involva în sine delictulŭ „agitațiunei“.

(Va urma.)

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Berlin. 13 Augustŭ. Majestatea Sa monarchulŭ austro-ungarŭ Franciscŭ Iosifŭ a sositŭ aicĭ la 5 óre și 10 minute d. a., pe unŭ timpŭ fórte frumosŭ. Impĕratulŭ Wilhelm II, toțĭ prinții, cancelarulŭ Bismarck, mareșalulŭ Moltke și întréga generalitate au fostŭ de față la gară. Impĕratulŭ Austriei a fostŭ întêmpinatŭ cu multă cordialitate. Monarchii s'au îmbrățișatŭ și s'au sărutatŭ de repețite-orĭ, și-au strînsŭ mânile escitațĭ de bucuriă, apoi s'au îmbrățișatŭ și sărutatŭ încă odată. Fórte cordială a fostŭ salutarea din partea prințului Henricŭ și s'a observatŭ mai alesŭ cordialitatea, cu care împĕratulŭ Germaniei a îmbrățișatŭ și sărutatŭ pe presumtivulŭ moștenitorŭ, archiducele Austriei, Franciscŭ Ferdinandŭ. După acésta a pășitŭ înainte cancelariulŭ imperialŭ principele Bismark și făcêndŭ unŭ complimentŭ adêncŭ salută pe óspețĭ, carĭ îi întinseră mâna.

Când mulțimea imensă adunată înaintea gării a zăritŭ pe împĕrațĭ a isbucnitŭ deodată în strigăte nesfêrșite și cutremurătóre de ura, massele enorme de ómenĭ ocupară tóte stradele aclamândŭ mereu pe monarchŭ în modulŭ celŭ mai entusiastŭ. La urările mulțimei rĕspunse împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ și archiducele Franciscŭ Ferdinandŭ cu neîntrerupte salutărĭ de mulțămire. Când trăsura, ce ducea pe óspețĭ, a întratŭ în pórta de Brandenburgŭ s'a făcutŭ salutulŭ împĕrătescŭ cu 101 salve de tunŭ. Intre necurmate ovațiunĭ împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ a întratŭ pe sub unŭ baldachinŭ de aurŭ în castelulŭ regalŭ, unde a fostŭ salutatŭ în apartamentele de susŭ de împĕrătésa Germaniei și de împĕrătésa vĕduvă Augusta. Séra la 7 óre a fostŭ prândŭ în familiă. Impĕrătésa ședea între împĕratulŭ Austriei și archiducele Franciscŭ Ferdinandŭ. Nu s'a ținutŭ nicĭ unŭ toastŭ. La $9\frac{1}{2}$ séra a fostŭ mare retragere cu torțe din partea tuturorŭ musicelorŭ militare.

Parisŭ, 13 Augustŭ. Tribunalulŭ de statŭ a decisŭ cu 212 contra 51 voturĭ sĕ se declare competentŭ spre a judeca în procesulŭ Boulanger. Senatorii din drépta (monarchiștii) au decisŭ ca de aci încolo sĕ nu mai ia parte la deliberările tribunalului de statŭ.

DIVERSE.

Cuscriă rusă-muntenegrénă. Princesa Milița, fiica principelui Muntenegrului, s'a cununatŭ în Petersburgŭ cu marele duce Petru alŭ Rusiei. O altă fiică a principelui Muntenegrului, princesa Anastasia, s'a logoditŭ totŭ în Petersburgŭ cu principele George de Leuchtenberg.

Têrgulŭ de fete în India. Chiar înainte de asta cu câțĭva anĭ éra obiceiulŭ, că fetele mai sĕrace, dér frumóse, carĭ nu se puteau mărita în Englitera, plecau cu corăbiile în India, unde 'șĭ găsiau bărbațĭ berechetŭ, din causă că aicĭ se simția multŭ lipsa de femei. Ele plecau singure și multe de-odată, și orĭ și cine lesne 'șĭ póte închipui responsabilitatea căpitanului vaporului, cu care mergeau și care trebuia sĕ supravegheze fetele și sĕ le păzéscă, ca în lunga lorŭ călĕtoriă sĕ nu facă vre-unŭ romanŭ cu matelοții orĭ ceilalțĭ funcționarĭ de pe vasŭ. In India tinerele fete erau întêmpinate de sute de bărbațĭ, carĭ le luau cu asaltŭ și cu mia dintre curagióse le fete căpĕtau bărbațĭ bogațĭ, cu carĭ peste câțĭ-va anĭ se reîntorceau în țéră. Se scrie acum, că acestŭ têrgŭ s'a trecutŭ și elŭ, deórece acum suntŭ și în India atâtea fete, încâtŭ cele din Englitera nu mai au căutare.

Câtŭ cântăresce familia regală spaniolă? In dilele acestea ex-regina Spaniei a visitatŭ esposiția agricolĕ din Gran-jacint. Ea duse cu sine și pe fiiulŭ sĕu, miculŭ rege alŭ țĕrii, Alfonso XIII și pe cele două surorĭ ale regelui. S'au cântăritŭ cu toții și aflară, că ex-regina cântăresce 55 chilograme, intendanta Maria Teresia 26, principesa de Austria 21, ér regele Alfonso 15 chilograme, séu 117 chilograme cu toții, atâta câtŭ cântăria în dilele ei bune, bunica regelui, Isabella II.

CUNUNIA.

D-lŭ *George Eremia* și D-șóra *Vasilichia Muscă*, facŭ cunoscută căsătoria lorŭ, ce se va celebra Dumineca 30 Iulie c. la órele 8 séra în biserica Olarĭ, Calea Moșilorŭ, în Bucurescĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 13 Augustŭ st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.46	Vênd.	9.48
Argintŭ românescŭ -	„	9.43	„	9.45
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.48	„	9.51
Lire turcescĭ - - -	„	10.70	„	10.75
Imperialĭ - - - -	„	9.70	„	9.75
Galbinĭ .	„	5.60	„	5.65
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	122.50	„	123.50
Discontulŭ - - - -	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Augustŭ st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	99.60
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.50
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.80
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	104.80
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.80
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.80
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	105.—
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.80
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	109.60
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare - -	909.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	318.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	305.25
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.68
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.51
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	$58.47\frac{1}{2}$
Londra 10 Livressterlinge - - - -	119.70

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nr. 556—1889. 140,3—1

CONCURSŬ.

Pentru ocuparea postului de învĕţătorŭ dirigente la şcóla reuniunei grăniţărescĭ din *Cugieru*, comitatulŭ Huniedórei, cu unŭ salariu anualŭ de 350 fl. v. a. apoi cuartirŭ şi lemne de focŭ, prin acésta se escrie concursŭ cu terminulŭ *până la 22 Augustŭ st. n. a. c.*

Reflectanţii au sĕ-şĭ trămită cererile instruate cu *diploma de cualificaţiune*, precum şi cu alte documente necesarie la

Comitetulŭ administratoriu de fondulŭ şi şcólele foştilorŭ grăniţerĭ din regimentulŭ rom. I la Sibiiu.

CONCURSŬ.

La postulŭ de învĕţătorŭ secundarŭ, la şcóla gr. cat. principală din Lăpuşulŭ ungurescŭ (Magyar Lápos) împreunatŭ cu salariu anualŭ deocamdată 160 fl. se deschide concursŭ până în *31 Augustŭ a. c. st. n. inclusive.*

Recursele sĕ se suştérnă la subscrisulŭ până la acelŭ terminŭ, căcĭ în 1-a Septemvre se va face alegerea.

Deşiu, la 5 Augustŭ 1889.

Gavrilă Manu,
preşed. comit. şcol. gr. cat. din Lăpuşulŭ ung.

139,1

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans“.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amedĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amedĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea..
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre dimineţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amedĭ
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre dimineţa.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.—	8.—		
Budapesta	8.31	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.20	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.05	1.57	4.49
Huiedin		9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel			4.58	6.38
Cluşiu		10.35	5.26	6.56
	11.02			7.15
Apahida	11.23			7.48
Ghiriş	12.44			9.13
Cucerdea	1.27			10.04
Uióra	1.34			10.12
Vinţulŭ de susŭ	1.42			10.19
Aiud	2.07			10.45
Teiuşŭ	2.26			11.34
Crăciunelŭ	3.11			12.11
Blaşiu	3.24			12.29
Micăsasa	3.54			1.10
Copşa mică	4.09			1.30
Mediaşŭ	4.39			2.14
Elisabetopole	5.11			2.54
Sighişóra	5.45			3.35
Haşfaleu	6.12			4.07
Homorodŭ	7.32			5.54
Ágostonfalva	8.17			6.39
Apatia	8.37			7.13
Feldióra	9.06			7.45
Braşovŭ	9.45			8.32
	1.55	5.32		
Timişŭ	2.53	6.15		
Predealŭ	3.28	6.47		
Bucuresci	9.35	11.50		

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerată	Tren de persóne	Trenŭ mixt
Bucuresci		4.40	7.30	*)
Predealŭ		9.12	1.14	5.03
Timişŭ		9.41	1.45	6.22
Braşovŭ	—.—	10.17	2.32	7.23
	4.54		7.07	
Feldióra	5.37		7.44	
Apaţa	6.15		8.09	
Ágostonfalva	6.43		8.29	
Homorodŭ	7.31		9.07	
Haşfaleu	9.09		10.34	
Sighişóra	9.33		10.46	
Elisabetopole	10.02		11.09	
Mediaşŭ	11.04		11.35	
Copşa mică	11.24		12.19	
	11.39		11.59	
Micăsasa	11.57		12.15	
Blaşiu	12.30		12.43	
Crăciunelŭ	12.45		12.55	
Teiuşŭ	1.13		1.07	
Aiudŭ	2.18		2.11	
Vinţulŭ de susŭ	2.48		2.33	
Uióra	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14		2.46	
Ghirişu	4.01		3.27	
Apahida	5.28		4.47	
Cluşiu	5.56		5.08	
	6.45	5.32		8.—
Nădăşelu	7.06			8.36
Gîhrbău	7.22			9.02
Aghireşŭ	7.37	6.11		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	6.43		10.51
Ciucia	9.04	7.12		12.16
Bucia	9.20			12.50
Bratca	9.37			1.19
Rév	9.55	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.20	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.19	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.31	11.51	3.29	11.51
Budapesta	6.30	1.55	7.45	9.55
Viena	1.40	7.15	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vinerĭ.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovaţŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulişŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborşinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăştia		11.—	11.39
Şibotŭ		11.29	12.01
Vinţulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiuşŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborşinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulişu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaţ	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Haţegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Baniţa	11.50	3.53
Petroşeni	12.30	4.25

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşeni	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	6.—
Sighişóră	8.56

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.05	4.35
Seica mare		2.38	5.05
Lómneşŭ		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lómneşŭ		10.05	10.40
Şeica mare		10.40	11.10
Copşa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Miraşteu	5.21	12.36	6.08
Oşorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Miraşteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.31	2.02	12.06
Cheţa	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.30
Ţagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistriţa	11.—

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	3.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕşu-Ludoşŭ	9.35

Notă: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovu.